

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	22.02.2013
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	12.12.2014
Avaldamismärge:	RT I, 19.02.2013, 12

Toidulisandi koostis- ja kvaliteedinõuded ning mürgistamise ja muul viisil teabe edastamise erinõuded¹

Vastu võetud 30.04.2004 nr 165
RT I 2004, 40, 268
jõustumine 09.05.2004

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
20.11.2006	RT I 2006, 52, 390	03.12.2006
14.05.2009	RT I 2009, 26, 163	01.07.2009
03.05.2010	RT I 2010, 18, 100	09.05.2010
14.02.2013	RT I, 19.02.2013, 3	22.02.2013

Määrus kehtestatakse [toiduseaduse](#) § 12 lõike 4 ja § 38 lõike 5 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse toidulisandi koostis- ja kvaliteedinõuded ning mürgistamise ja muul viisil teabe edastamise erinõuded.

(2) Toidulisandina käsitatakse käesoleva määruse tähenduses toitu, mille kasutamise eesmärk on tavatoitu täiendada ning mis on inimesele toitainete või muude toitainelise või füsioloogilise toimega ainete kontsentreeritud allikaks.

(3) Lõikes 2 nimetatud ained võivad esineda üksikult või kombineeritult ning need viiakse turule müügipakendisse pakendatuna kindlate annustena, nagu kapslid, pastillid, tabletid ja muu sarnane ning pulbrikotikesed, vedelikuampullid, tilgutuspudelid ja muu sarnane, mis on ette nähtud vedeliku ja pulbri tarvitamiseks väikeste mõõdetud kogustena. Nimetatud toitainetena käsitatakse vitamiine ja mineraaltoitaineid.

(4) Määruse nõudeid ei kohaldata ravimile „Ravimiseaduse” tähenduses.

2. peatükk TOIDULISANDI KOOSTIS- JA KVALITEEDINÕUDED

§ 2. Toidulisandi koostises kasutatavate ainete suhtes esitatavad nõuded

(1) Toidulisandi koostises võib kasutada järgmisi vitamiine järgmiste ühenditena:

1) vitamiin A	–	retinüülatsetaat, retinüülpalmitaat, β-karoteen, retinool;
2) vitamiin D	–	vitamiin D ₂ (ergokaltsiferool), vitamiin D ₃ (kolekaltsiferool);
3) vitamiin B ₁	–	tiamiinhüdrokloriid, tiamiinmononitraat,

4) vitamiin B ₂	–	tiamiinmonofosfaatkloriid, tiamiinpürofosfaatkloriid; riboflaviin, naatriumriboflaviin-5'-fosfaat;
5) niatsiin ehk nikotiinhape	–	nikotiinhape, nikotiinamiid, inositolheksanikotinaat (inositolheksaniatsinaat);
6) vitamiin B ₆	–	püridoksiinhüdrokloriid, püridoksiin-5'-fosfaat, püridoksaal-5'-fosfaat;
7) folaat	–	pterouülmonoglutamiinhape, kaltsium-L-metüülfolaat;
8) pantoteenhape	–	D-kaltsiumpantotenaat, D-naatriumpantotenaat, dekspantenool, pantetiin;
9) vitamiin B ₁₂	–	tsüanokobalamiin, hüdroksükobalamiin, 5'-desoksüadenosüülkobalamiin, metüülkobalamiin;
10) biotiin	–	D-biotiin;
11) vitamiin C	–	L-askorbiinhape, naatrium-L-askorbaat, kaltsium-L-askorbaat ² , kaalium-L-askorbaat, L-askorbüül-6-palmitaat, magneesium-L-askorbaat, tsink-L-askorbaat;
12) vitamiin E	–	D- α -tokoferool, D,L- α -tokoferool, D- α -tokoferüülatsetaat, D,L- α -tokoferüülatsetaat, D- α -tokoferüülhappesuksinaat, tokoferoolide segu ³ , tokotrienool-tokoferool ⁴ ;
13) vitamiin K	–	vitamiin K ₁ (füllokinoon (fütomenadioon)), vitamiin K ₂ (menakinoon) ⁵ .

[RT I 2010, 18, 100- jõust. 09.05.2010]

(2) Toidulisandi koostises võib kasutada järgmisi mineraalaineid järgmiste ühenditena:

1) kaltsium	–	kaltsiumatsetaat, kaltsium-L-askorbaat, kaltsiumdiglütsinaat, kaltsiumkarbonaat, kaltsiumkloriid, kaltsiumsitraatmalaat, kaltsiumsitraadid, kaltsiumglükonaat, kaltsiumglütserofosfaat, kaltsiumlaktaat, kaltsiumpüruvaat, ortofosforhappe kaltsiumisoolad, kaltsiumsuksinaat, kaltsiumhüdroksiid, kaltsium-L-lüsinaat, kaltsiummalaat, kaltsiumoksiid, kaltsium-L-pidolaat, kaltsium-L-treonaat, kaltsiumsulfaat;
2) magneesium	–	magneesiumatsetaat, magneesium-L-askorbaat, magneesiumdiglütsinaat, magneesiumkarbonaat, magneesiumkloriid, magneesiumsitraadid, magneesiumglükonaat, magneesiumglütserofosfaat, ortofosforhappe magneesiumisoolad, magneesiumlaktaat, magneesium-L-lüsinaat, magneesiumhüdroksiid, magneesiummalaat, magneesiumoksiid, magneesium-L-pidolaat, magneesiumkaaliumsitraat, magneesiumpüruvaat, magneesiumsuksinaat,

3) raud	–	magneesiumsulfaat, magneesiumtauraat, magneesiumatsetüültauraat; raud(II)karbonaat, raud(II)tsitraat, raud(III)ammooniumtsitraat, raud(II)glükonaat, raud(II)fumaraat, raud(III)naatriumdifosfaat, raud(II)laktaat, raud(II)sulfaat, raud(III)difosfaat (raud(III)pürofosfaat), raud(III)sahharaat, raud elemendina (karbonüülselt, elektrolüütiliselt või vesinikuga taandatud), raud(II)diglütsinaat, raud(II)-L-pidolaat, raud(II)fosfaat, raud(II)tauraat;
4) vask	–	vaskkarbonaat, vasktsitraat, vaskglükonaat, vasksulfaat, vask-L-aspartaat, vaskdiglütsinaat, vase-lüsiini kompleks, vask(II)oksiid;
5) jood	–	naatriumjodiid, naatriumjodaat, kaaliumjodiid, kaaliumjodaat;
6) tsink	–	tsinkatsetaat, tsink-L-askorbaat, tsink-L-aspartaat, tsinkdiglütsinaat, tsinkkloriid, tsinktsitraat, tsinkglükonaat, tsinklaktaat, tsink-L-lüsinaat, tsinkmalaat, tsinkmono-L-metioniinsulfaat, tsinkoksiid, tsinkkarbonaat, tsink-L-pidolaat, tsinkpikolinaat, tsinksulfaat;
7) mangaan	–	mangaan-L-askorbaat, mangaan-L-aspartaat, mangaandiglütsinaat, mangaankarbonaat, mangaankloriid, mangaantsitraat, mangaanglükonaat, mangaanglütserofosfaat, mangaanpidolaat, mangaansulfaat;
8) naatrium	–	naatriumvesinikkarbonaat, naatriumkarbonaat, naatriumkloriid, naatriumtsitraat, naatriumglükonaat, naatriumlaktaat, naatriumhüdroksoid, ortofosforhappe naatriumisoolad;
9) kaalium	–	kaaliumvesinikkarbonaat, kaaliumkarbonaat, kaaliumkloriid, kaaliumtsitraat, kaaliumglükonaat, kaaliumglütserofosfaat, kaaliumlaktaat, kaaliumhüdroksoid, kaalium-L-pidolaat, kaaliummalaat, ortofosforhappe kaaliumisoolad;
10) seleen	–	L-selenometioniin, seleeniga rikastatud pärm ⁶ , seleenishape, naatriumselenaat, naatriumvesinikselenit, naatriumselenit;
11) kroom(III)	–	kroomkloriid, kroomlaktaat-trihüdraat, kroomnitraat, kroompikolinaat, kroomsulfaat;
12) molübdeen(VI)	–	ammooniummolübdaat, kaaliummolübdaat, naatriummolübdaat;
13) fluoriid	–	kaltsiumfluoriid, kaaliumfluoriid, naatriumfluoriid, naatriummonofluorofosfaat;
14) boor	–	boorhape, naatriumboraat;

[RT I 2010, 18, 100- jõust. 09.05.2010]

(3) Kui lõigetes 1 ja 2 nimetatud ainetele on komisjoni määrusega (EL) nr 231/2012, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1333/2008 II ja III lisas loetletud toidu lisaainete spetsifikatsioonid (ELT L 83, 22.03.2012, lk 1–295) kehtestatud lisaainete suhtes esitatavad nõuded, peavad nimetatud ained vastama nendele nõuetele.

[RT I, 19.02.2013, 3- jõust. 22.02.2013]

3. peatükk

MÄRGISTAMISE JA MUUL VIISIL TEABE EDASTAMISE ERINÕUDED

§ 3. Toidulisandi märgistamise ja muul viisil teabe edastamise erinõuded

(1) Toidulisandi märgistamise ja muul viisil teabe edastamise korral tuleb järgida „Toiduseaduse” § 38 lõike 5 alusel kehtestatud toidu märgistusele esitatavaid nõudeid, märgistamise ja muul viisil teabe edastamise korda ning käesolevas paragrahvis sätestatud nõudeid.

[RT I 2009, 26, 163- jõust. 01.07.2009]

(2) Määruses käsitletavate toodete turustamisel kasutatakse nimetust „toidulisand”.

(3) Toidulisandi märgistusel on:

- 1) toodet iseloomustava toitaine või muu aine grupi nimetus või viide nende iseloomulike omaduste kohta;
- 2) päevane tarbimiseks soovitatav kogus;
- 3) hoiatus selle kohta, et päevaseks tarbimiseks soovitatavat kogust ei ületataks;
- 4) hoiatus selle kohta, et toidulisandit ei kasutataks mitmekesise toitumise asendajana;
- 5) hoiatus selle kohta, et toodet hoitaks lastele kättesaamatus kohas.

(4) Toidulisandi märgistamise ja muul viisil teabe edastamise korral ei ole lubatud viidata asjaolule, et tasakaalustatud ja mitmekesine toitumine ei taga vajalikku toitainete kogust.

(5) Toitaine või muu toitainelise või füsioloogilise toimega aine sisaldus näidatakse märgistusel numbrilisel kujul, kasutades lisa toodud ühikuid. Nimetatud sisaldus näidatakse päevaseks tarbimiseks soovitatava koguse kohta ning see peab olema keskmine väärtus, mis saadakse toidulisandi valmistaja tehtaval toidulisandi keemilisel analüüsil.

(6) Teave vitamiinide ja mineraaltoitainete sisalduse kohta väljendatakse ka protsendina päevasest täiskasvanud inimesele soovitatavast kogusest vastavalt „Toiduseaduse” § 38 lõike 5 alusel kehtestatud toidu märgistusele esitatavatele nõuetele, märgistamise ja muul viisil teabe edastamise korrale. Nimetatud protsendilise sisalduse võib esitada ka graafiliselt.

[RT I 2009, 26, 163- jõust. 01.07.2009]

4. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 4. Määruse rakendamine

(1) Määrusega kehtestatud nõuetele mittevastavaid tooteid võib valmistada ja turustada kuni 1. augustini 2005. a.

(2) Paragrahvi 2 lõigetes 1 ja 2 nimetatud ühendit võib toidulisandi koostises kasutada kuni 31. detsembrini 2009. a juul, kui:

- 1) see ühend oli 12. juulil 2002. a ühenduses turustatava toidulisandi koostises ning
- 2) Euroopa Komisjonile enne 12. juulit 2005. a esitatud dokumentide põhjal ei ole Euroopa Toiduohutusamet andnud arvamust, mis ei kiida heaks selle ühendi kasutamist.

(3) Juhul kui § 2 lõigetes 1 ja 2 nimetatud ühendi kasutamist kirjeldavad dokumendid soovitakse esitada Eestis, esitab turuleviija need enne 2. maid 2005. a Tervisekaitseinspeksioonile, kes edastab need Euroopa Komisjonile enne 12. juulit 2005. a.

(4) Paragrahvi 2 lõigetes 1 ja 2 nimetatud ühendit sisaldava toidulisandi viimisel teise liikmesriigi turule lähtutakse sihtriigis kehtivatest nõuetest.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/46/EÜ toidulisandeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 183, 12.07.2002, lk 51–57), muudetud direktiiviga 2006/37/EÜ (ELT L 94, 1.04.2006, lk 32–33) ning määrustega (EÜ) nr 1137/2008 (ELT L 311, 21.11.2008, lk 1–54) ja (EÜ) nr 1170/2009 (ELT L 314, 1.12.2009, lk 36–42);
[RT I 2010, 18, 100- jõust. 09.05.2010]

² Võib sisaldada kuni 2% treonaati;

³ α -tokoferooli sisaldus 20%, β -tokoferooli sisaldus 10%, γ -tokoferooli sisaldus 50–70% ja δ -tokoferooli sisaldus 10–30%;

⁴ Tokoferoolide ja tokotrienoolide tavakogused:
115 mg/g α -tokoferooli (väikseim sisaldus 101 mg/g),
5 mg/g β -tokoferooli (väikseim sisaldus 1 mg/g),
45 mg/g γ -tokoferooli (väikseim sisaldus 25 mg/g),
12 mg/g δ -tokoferooli (väikseim sisaldus 3 mg/g),
67 mg/g α -tokotrienooli (väikseim sisaldus 30 mg/g),
1 mg/g β -tokotrienooli (väikseim sisaldus 1 mg/g),
82 mg/g γ -tokotrienooli (väikseim sisaldus 45 mg/g),
5 mg/g δ -tokotrienooli (väikseim sisaldus 1 mg/g);

⁵ Menakinoon esineb peamiselt menakinoon-7 ja vähesel määral menakinoon-6 kujul;

⁶ Seleeniga rikastatud pärm, mille tootmisel on seleeniallikaks naatriumselenit ja mis turustamiseks kuivatatult sisaldab mitte rohkem kui 2,5 mg seleeni toote grammi kohta. Valdav orgaaniline seleeniühend tootes on selenometioniin (60–85% kogu tootes olevast seleenist). Muude orgaaniliste seleeniühendite, sealhulgas selenotsüsteiini sisaldus ei ületa 10% kogu eraldatud seleenist. Anorgaanilise seleeni sisaldus ei ületa 1% kogu eraldatud seleenist.
[RT I 2010, 18, 100- jõust. 09.05.2010]

Lisa Vitamiinide ja mineraaltoitainete sisalduse näitamisel kasutatavad ühikud